

Előfizetési árak:

Egész évre	12	frt.
Félévre	6	"
Negyedévre	3	"
Egy hóra	1	"
— Egyes szám 4 kr. —		

Kiadóhivatal:

Plettz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszo-
lamlások intézendők.

TORONTÁL

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek.

Zápolya-utca 1-ső szám

hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap.
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

Azok a sérelmek.

Nagybecskerek, október 3.

A magyar képviselőházban grávémen-
vita lesz. Az ellenzék — a nemzeti párt
nyilván csak azért, hogy reputációját
megmentse, a szélsőbal azonban azért,
mert létének gyökerében érzi magát
találva, — ragaszkodik ahhoz, hogy
körülményesen tárgyalassanak a parla-
mentben az ismert sérelmi kérvények a
király borossebesi és kőszegi szavai miatt.
Ámbár tárgyalanná lett a vita ama szabad
elvtü nyilatkozatok által, melyeket Wekerle
miniszterelnök és Hieronymi belügyminisz-
ter a kérvényi bizottságban tettek. Miután a
király szavaiért a miniszterek felelősek és
az ellenzéki képviselők által felelősségre
vonatnak, — természetesen arra is ók
vannak jogosítva és hivatva, hogy auten-
tikusan értelmezzék a királyi szavak tulaj-
donképpen való értelmét s valódi inten-
cióit. Ezt meg is tették férfias őszinte-
séggel és magyar egyenességgel; a mit
Wekerle és Hieronymi a képviselőház
kérvényi bizottságában mondott, az oly
világos, átlátszó, annyira nem kétértelmű,
hogy tökéletesen elég lehet, hogy minden
fölmerült kételyt és aggályt eloszlasson.

A király épp úgy, mint az alkot-
mány, csak egy, és pedig osztatlan, a
magyar államhoz tartozó valamennyi
embert magába foglaló politikai magyar
nemzetet ismer, valamint hogy a legnagyobb
szigorral és apodicticitással utasít is minden
nemzetiséget, hogy az állam alkotmányát,
az ország törvényeit tiszteljék s azoknak
engedelmeskedjenek; — állam és ország,
a mi valamennyinek összességét
képezi. Ha aztán a király, speciális meg-
különböztetésben a másnyelvű polgároktól,
kik ez országban laknak és a politikai
magyar nemzet tagjai, a magyar nemzeti-
ségről emlékszik meg: ez természetesen
csak ethnografiai értelemben van gondolva.
Avagy tetszenék az a jellemének minden
kedvessége mellett, származására és histo-
riai multjára oly büszke magyarnak, hogy
minden tekintetben, mindenki vel

egy kalap alá tegyék? Mire való tehát
mesterségesen nagyra nevelni aggályokat
és nehézményeket oly nyilván ártatlan
dologgal szemben, mint vitathatlanul a
milyen a magyar nemzetiség ethnografiai
kiemelése?

A korona tüzetesen ismeri a maga
államjogi köteleseit és jogait, és éppen
az a felséges, dicső király, a ki ma til
Szent István trónján, ragaszkodik az egész
világ által elismert, sőt magasztalt szigor-
ral ama határokhoz, melyeket az alkot-
mány, az államjog irt elő a királyi hata-
lomnak. Az utalás arra, hogy uralkodói
kötelembe ütközik a közjogi alaphoz meg-
ingatását megengedni, amely alapon két-
oldalú szerződés szerint a trón és az alkot-
mány áll, nemcsak joga, de kötelessége is
egy bölcs és jószágos uralkodónak, vala-
mint joga és kötelessége, meginteni azokat,
akik a népnek azt mesélik, hogy csak úgy
könnyedén meg lehet dönteni a közjogi
alapot, pusztá kívánatára egy pártnak. Na-
gyon érthető, hogy a királyi intelem szí-
vük mélyén sebezte meg azokat, a kiket
éppen ott talált; az azonban nehéz meg-
érteni, miért ragaszkodnak éppen ők a dolog
körülményes tárgyalásához a parlamentben.
A miniszterelnök, amint fölmerültek a grá-
vémenkérvények, szokott lojalitásával azon-
nal megmutatta jó akaratát, hogy helyet
és alkalmat ad a panaszkodóknak, hogy
kibeszélhessék magukat s könnyithessenek
nyomott kedélyükön. Ez a lojalitás pedig
egyszermind magában rejti a legjobb poli-
tikát a fennforgó ügyben: az 1867-iki állás-
pont, a maga tisztaságában és hamisítat-
lanságában, amint a szabadelvű párt kép-
viseli azt, csak nyerhet vele, ha egy be-
ható vita által minél tisztábban viszik a
nagy tömeg szeme elé. De mit használjon
egy ily vita az ellenzéknek? Csak az ered-
het belőle, hogy a tulnyomó többség
s e m m i n e m t i megingatását a közjogi
alaphoz nem akarja és a vita folyamán
az ellenzéki szónokok csak azt akarhat-
ják bizonyítani, hogy ők nem vezetnek
tévuttra a népet, nem mondanak neki üres
jelszavakat és ígéreteket. Mennél többet

beszélnek azonban, annál inkább gyöngi-
tik állásukat nemcsak a törvényhozásban,
hanem a népben is; mert a magyar vá-
lasztó sokkal értelmesebb, minthogy észre
ne vennie, hogy az ellenzékiek inkább
magukat mentgetni iparkodnak, mint a
kormányt büntetendőnek tüntetni fel, a
mely tulajdonképpen mit sem vétett. A több-
ség tulajdonképpen csak szolgálatot tesz
az ellenzéknek, midőn a vitát lehető gyor-
san befejezni iparkodik. Egyáltalán, éppen
a nemzetiségi kérdésre való tekintettel,
igen kívánatos, hogy a vita, ha már meg-
kell lennie, a politikai nemzet egységét és
a magyarság nemzeti összetartását is bi-
zonyítsa létkérdésekben. Az agitátorok ne
nyerjék azt a benyomást, mintha izgatásuk
képes lenne a magyarságot szétrobban-
tani, a pártkülönbséget akkor is fentar-
tani, mikor a magyar állam alapfeltételei-
ről van szó.

A miniszterelnök a királynál. Bécsből a
következőket írják: Wekerle Sándor minisz-
terelnököt tegnapi délután ő felsége a király Schön-
brunban egy óráig tartott kihallgatáson fo-
gadta, a mely alkalommal a miniszterelnök szá-
mos folyó ügyről referált. Néhány lapnak az a
jelentése, mintha a miniszterelnöknek e kihall-
gatása bárminő összefüggésben állana a házasa-
sági jogról szóló javaslattal, semmi alappal sem
bir. Wekerle miniszterelnök ezután folytatta
megkezdett tanácskozásait Steinbach osztrák
pénzügyminiszterrel, melyek főképp az osztrák-
magyar bank ujjszervezésére, illetőleg a bank-
törvény módosítására vonatkoztak. E tanácsko-
zásokat alkalmasint legközelebb ismét folytatják,
esetleg a bank képviselőinek bevonásával. We-
kerle miniszterelnök ezután visszatért Buda-
pestre.

A szabadelvűpárt értekezlete. Az ország-
gyűlési szabadelvűpárt br. Huszár Károly elnök-
lete alatt tartott tegnapi értekezletén kijelöltettek
a földművelésügyi bizottságba: Bor-
nemissza Lajos, Csiga Pál, Dókus Ernő, Fehér
Miklós, Fest Lajos, Festetich Andor gr., Kabos
Ferencz, Kubinyi György, Jósika Gábor báró,
Meltz Oszkár, Perczel Dezső, Solymosy László,
Szunyogh Szabolcs, Tisza István. A közgazda-

A „TORONTÁL” TÁRCZAJA.

Az özvegy.

Három esztendő előtt történt, hogy Török
Gyula nagyon beleszeretett a deregyei szép
asszonyba. Mások is megcselékedtek már előtte,
de alig egy is olyan alaposan. Minden különös
ok nélkül, egyszerre jött reá, miután évekig járt
kelt közömbösen az asszony házában.

Bevallotta nekem, mikor egy langyos nyári
hajnalon kilovagoltunk a pusztai fahidhoz, hogy
megnézzük a kárt, a mit a szép asszony cséplő
gépe a hidban tett. A nap éppen felbukott a
deregyei nyárfák mögött, az óriás gabonablák
fölött mélységes csend ült, csak egy eltévedt fűj
csipogott valahol a puha, édes, hajnali levegőben.
Török egyszerre megrásta az öklét az asszony
távol tanyája felé és minden bevezetés nélkül
mondta:

— Hej, — hogy szeretem azt az asszonyt!
Szenvedélyesen, szinte dühösen mondta,
mintha önkénytelenül szaladna ki a száján, bár
én azt hiszem, hogy régóta el akarta már nekem
mondani, a mit különben is sejtettem.

Szikrát fogott még az elmúlt őszszel, mikor
az asszonynak pénzre volt szüksége és eladta
neki a tinóit. Két hétig alkudoztak, czigánykod-
tak, mikor aztán a hosszúszarvu tinók a rikol-
tozó csordágyerek előtt lassan beczammogtak a
Törökék cselédudvarába: a fiatal ur szeretet-
tel teljesen megveregette a szarvasmarha nyakát,
mintha hátsparipa volna.

Most, hogy végre könnyített a szívén,
egyéből sem akart beszélni, csak az asszony-

ról. Meg akart győzni, hogy Zsuzsa a világon
a legkülönb asszony, a kit nem lehet ismerni
úgy, hogy az ember bele ne szeressen. És se-
hogyan sem tudta megérteni, hogy én miért nem
szeretem Zsuzsát. Pedig, ha megtettem volna
neki ezt a szívességet, alkalmasint megfojtott
volna féltékenységében.

Esténként a zongorához ült Török és hol
játszott, hol az asszonyról beszélgetett. Én ez
alatt a széles díványon nyugtázkodtam, bele-
olvadva a szobazug homályába. Ha Török zo-
ngorázott is, az asszonyon járt az esze, mindig
csak az asszonyon, kihez szelid esengéssel és
szokogó bánattal beszéltek a dalai. A dalai zengő
fülemlekként repültek ki a nyitott ablakon, ki
a fekete kertbe, hol ezer szentjánosbogár szipor-
kázott.

— Alszol, Sándor, vagy hallgatsz reám?
riadt fel Gyula olykor.

— Beszélj csak, fiam, hallgatlak.

Nagyon szeretem a szerelmes embereket.
A szomszédságukat is megérezem arról a szimpa-
tikus melegről, a mely a szívembe árad. És
szeretem hallgatni szenvedélyes ömlengéseiket
is, valamint szeretem nézni a zivatart is, biztos
eresz alól.

— No, valld be, Sándor, nem láttál még
ilyen asszonyt!

Nem láttam még. Az asszony akkoriban
vagy huszoröt éves lehetett. Négy-öt éve, hogy
özvegy volt; a férje, egy gyereken kívül,
szörnyen elzüllött gazdaságot hagyott reá. —
Zsuzsa előéletéről nem tudok semmi kompro-
miatálót, csak annyit, hogy egyszer pofon vágta
a szakácsnéját és hogy ezért megidézte a szol-
gábiróság. A gazdagságát különben maga vezette,

mint egy férfi; hajnalban kikocsizott a szántá-
sokra, a kazaloknál szedte a cséplőktől a pipát,
a feleséket is magá számolt. A parasztok azt
mondták róla: fiskális feje van.

A vármegyei érvászek nem szerette, a
vizszabályozó társulattal pedig, a mely illetéke-
ket szedett a birtokosoktól, ekeseredett háborút
folytatott. Ebben a küzdelemben volt neki egy
rettenetes fegyvere: az özvegyi fekete ruhája.
Ezt az özvegyi ruhát, engő gyászos fátyollal,
minden hónapban egyszer magára vette, aztán
felutazott Budapestre és sorra járta a hivatalo-
kat — sürgetni. Neki mindig volt sürgetni
valója, a miniszteriumokban és a királyi kuriá-
nál. A jószívű öreg méltóságosoknak töviről-
hegyire elpanaszolta az ő nehéz sorát, könyezve
elmondta, hogy mennyi adósságot hagyott neki a
férje, és mennyit kell még törlesztenie. Ha
számokat kezdett mondani és újjával szabályo-
zási terveket rajzolni az antalra, az öreg urak
bámulták az ő okosságát. Megindultan kisérték
az ajtóig az özvegyet, aztán kártyákat és üze-
neteket küldözgettek egymának Zsuzsa érde-
kében, és nem sejtették, hogy az üldözött
özvegyet mindenki pártfogolja és védelmezi, és
hogy még a deregyei futó btyároknak is van
annyi tisztesség, hogy nem gyujtogatnak az
özvegy szerűs-kertjében. . .

— Alszol, Sándor, vag, hallgatsz reám?
kérdte megint Török.

— Beszélj, fiam, hallgatla. Beszélj arról,
hogyan vallottál neki szerelmet

— Nem könnyű mesterség, az olyan asz-
szonynak szerelmet vallani, a kinek plajbász
van a füle mögé tűzve! Eleinte neg sem akart
érteni, hogy miért küldözgetek neki rózsákat.

sági bizottságba: Csáky Kálmán gr. és Görgei Béla. A közoktatásügyi bizottságba: Bessenyei Ferencz. Ezután tárgyalás alá vette az értekezlet a tiszaszabályozási munkálatokról szóló törvényjavaslatot. Rohonczy Gedeon előadó, gr. Bethlen miniszter és Darányi Ignác felszólalásai után a törvényjavaslat a vízügyi és pénzügyi bizottságok módosításaival elfogadtatott. Az elnök fájdalmas szavakkal emlékszik meg ezután Bokros Elek elhunytáról. Az értekezlet megbizta az elnökséget, részvétének kifejezésére s azzal, hogy az elhunyt ravatalára a párt nevében koszorút helyezzen. Ezzel az értekezlet véget ért.

HIREK.

— **Ö Felsége a király** nevenapja alkalmából holnap délelőtt 10 órakor a helybeli róm. kath. plébániatemplomban ünnepélyes istentisztelet fog tartatni, melyre az összes megyei, városi s állami tisztviselőket, a helyben állomásozó közös hadseregbeli és honvéd tisztikart, valamint az összes tanintézetek tanítói karát és tanuló ifjúságát meghívták. Az ünnepélyes istentiszteletet Schaffner Antal p. praelatus celebrálja fényes segédlettel.

— **Személyi hir.** Rónay Jenő főispán tegnap este hivatalos ügyben Budapestre utazott.

— **Nyugalomba menő főispán** cím alatt azt írják a budapesti lapok, hogy Nikolics Sándor, Versecz és Pancsova városok főispánja rövid idő múlva nyugdíjba megy s hogy utóda Dechán Achill alispán vagy Mihailovich Ödön torontálmegyei árvaszéki elnök, esetleg Joánovits István orsz. képviselő lesz. E hírrel szemben a „Dél. Közlöny“ azt írja, hogy Deschán alispán jelöltsége nem bizonyos.

— **Jókai-ünnepély.** Városunkban is szélesebb körű mozgalom indult meg koszorus költőnk 50 éves írói jubileumának méltó megünneplésére. Tegnap közöltük, hogy a „Nagybecskereki Magyar Olvasó-kör“ fog a nagy író tiszteletére nagyobb szabású felolvasási estélyt rendezni. Ma újabb Jókai-ünnepélynek vesszük hírét. A városi népiskola — tanintézeteink közül az első, mely az alispánnak e tárgyba kiadott rendelkezését foganatosítja, — e hó 26 án fog a népiskola disztermében Jókai-ünnepélyt tartani. Az ünnepély programját annak idején fogjuk közzétenni.

— **Esküvő.** Most, mikor e sorokat írjuk, boldog fiatal pár áll Verseczen az oltár előtt. A lelkész szívükre köti, hogy legyenek olyanok, mint eddig voltak: jók, igazak, tündöklők az érényekben. Dr. Brájjer Lajos, lapunk felelős szerkesztője esküszö ma örök hűséget bájos arájának Schlemmer Stefánia kisasszonynak. Igazi mély vonzalom hozta össze a frigyét s mi hűséges munkatársai meg azt kívánjuk, hogy ez a vonzalom legyen soha ki nem alvó, legyen örök. Örvendő arccal áll a két anya az oltár előtt, legyen ez öröm előhírnöke a kiapadhatlan boldogságnak.

Egészen elfelejtette már a leánykori praxisát: azt hitte, csak el akarok dicsekedni előtte a szép rózsáimmal, mint ő a fargájával, meg a kalarábijával. . . . Később egyszerre nagyon kedves kezdett hozzám lenni. Azt képzeltem, hogy megszólal a szive. Pedig dehogyan! Csak megtudta, hogy tagja vagyok a lószorozási bizottságnak és volt egy pár rossz csikója, melylyel a kincstárt akarta befűnni. Egyszer magához hivatott, valami közös kérvény ügyében. Egypár forinttal több szabályozási illetéket mértek rá, és ő kijelentete, hogy el fog menni ha kell, a királyig is, de az illetéket nem fogja megfizetni.

— De a vallomás? — szoltam közbe.

— No igen, — hit akkor történt. Ott tartott vacsorára és késő este még együtt ültünk az ebédlőben és a kérvényről beszélgettünk. Ez az asszony soha sem olyan szép, mint mikor haragszik. Ezúttal nagyon haragos volt, a rajta elkövetet igazságtalanság miatt, ennél fogva nagyon szép is volt. Nem annyira a szavára, mint inkább hangja csengésére figyeltem, mikor egyszer egy kedves mondása ütötte meg a fületem: A jólsten is elhagyja az ilyen szegény özvegyet! Nem tudom, honnan vettem a bátorságot, de megfogtam a gesztikuláló kezét és azt mondtam neki: Ha akarja, hogy én szeressem, nem lesz elhagott.

Nagyon meghökent, legálább is annyira, mintha a lókupez ziganánt kínált volna a félévér csikójáért. Aztú fölemelkedett a helyéről, és figyelmesen a szemembe nézve, kérdezte:

— Hogyan sarjam, hogy szeressem?

Erre a kérdésre csak egy válasz van. . . . Alig közeledtem azonban a szép asszony arca-

— **A délvidéki színi szövetkezet** szerződöttetett igazgatója, Fűredi Károly előadásait Pancsován kezdi, hol november hó 15-éig marad; onnan november 16 án Nagybecskerekre jön s itt működik december 31-éig, 1894. január 1-én Lugoson kezdi meg előadásait, hol a terv szerint febr. 8-áig marad, aztán megy Verseczre márczius 15-éig s onnan 14 előadásra Fehértemplomba. A társulat tagjainak névsora a következő: Nők: Ligeti Mari operette és primadonna, Fejes Lydia, operette coloratur és népszínmű énekesnő, Kövesdy Rózsa, soubrette és társalgási, L. Rónay Ernesztin, másodénekesnő, Kecskeméthy Irma, fiatal hőső, drámai szende és naiva, O. Kiss Julia, drámai anya, Erdélyi Ottilia, operette és paraszt komika, Mooriné Piroška, társalgási, Kápolnay Irén, Barcsi Vilma, Dobos Teréz, Berkes Etel, Kövessy Juczi, Kövessy Ilma, Hevessyné Mari, kardalosnők, segédszínésznők. Férfiak: Fűredi Károly komikus, Könyves J. n. ö. lyrai szerelmes, rendező, Lángh Ödön operette bariton, népszínmű énekes, Erdöss Béla hősőtenor, Delly Henrik lyrai tenor, Hetényi Elemér bonvivant, naturbursch, salonszerelmes, Gyarmati Gusztáv jellemszínész, kedélyes apa, Leövey József, hős apa, Moori Sándor operetta buffó, komikus, Borbély Sándor komikus, Olasz György intrikus, Pásztor János segéd apa, Kövesdy Jenő, Kiss József, Kőszegi Károly, Miksay József, Molnár Béla, Hevesi Mihály, kardalosok és segédszínészek. Fekete József karnagy, Péchi Márton, Olasz György ügyelő, Hevesi Mihály, Pásztor János díszmesterek, Halasy Alajos főruhátárnok, Fejér Kálmán pénztáros, Magyar József szertáros két segéddel.

— **A mi örömnk.** Az újság részletesen szokott beszámolni a mások krónikájáról, hogy legyen hát szabad egyszer arról is megemlékezni, a mi nekünk örömet okozott. A Pleitz-féle nyomda összes személyzete ki akarta fejezni ragaszkodását dr. Brájjer Lajos, lapunk felelős szerkesztője iránt, annak házassága alkalmából s azért tegnap este vidám lakomára gyűlt össze a kaszinó kis termében. Öszinte szeretet sugalta volt ez összejövetel, a melyen jelen voltak a cég összes munkásai. Dezsó Ferencz művezető meghatóan szép szavakban fejezte ki a nyomdai alkalmazottak ragaszkodását, a mit a távollévő dr. Brájjer nevében Mayer Rezső cégtárs köszönt meg. — Herz Gyula úri poharát a főnökök s személyzet közti egyetértés fennmaradására. Kubassy Gyula a „Torontál“ főmunkatársát éltette, Schneller Ede pedig a „Wochenblatt“ szerkesztőségét. A lakoma az éjjeli órákig tartott szavalással, vidám énekkel s utána a nyomda férfi és női személyzete vidám tánczra perdült.

— **Választás.** A lajosfalvai takarékpénztár vasárnap tartott ülésében Baaden Arthurt, Baaden Károly népiszkolai igazgatót fiát egyhangulag könyvvezetőnek választotta.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyi miniszter Szabó József nagyikindai kir. törvényszéki albirót a nagyszentmiklósi kir. járásbíróshoz helyezte át.

hoz, mikor szenvedélyes haraggal az ajtóhoz sietett.

— Igy bánik velem? Ilyennek tart?
A cselédjei után kiabált. A szeme szikrázott az ingerültségtől, — azt hiszem kidobott volna az ablakon, ha meg nem kerlelem mondván: Bántja, hogy feleségül akarom venni?
Már itt felbeszakitottam Torök Gyulát.
— Megkérte a kezét? Ennek a fele se tréfa már. Reményem, az asszony okosabb volt nálad?

— Kikoszarozott, és pedig mint mondta, két okból: először mert nem szeret, másodsor, mert nem akart férjhez menni, míg a fia vagyona nem tisztázta minden adósságtól. Ez pedig eltart még egypár esztendeig. Egy ideig még jártam hozzá mint jó barátja, — egyszer aztán megváltozott az asszony magaviselete. Besületesen a szemem közé rézve, de fülüg pirulva mondta, hogy most már ne járjak hozzá, mert szeret. Hanem azért még sem jöhet hozzám, mert a fia birtokát még nem tisztázta.

— És ha tisztázta, akkor hozzád megy?
— Remélem, de az eltarthat még egy pár esztendeig. Addig is imádkozom, hogy jó termése legyen az asszonynak. Azt hiszem különben, hogy az idej jó kilátások nagyban siettetik a kérdés megoldását, sőt tudom, hogy Zsuzsa most már komolyan foglalkozik a házasság gondolatával. . . .

— Honnan tudod, ha soha sem beszélsz vele?

— Hallottam, hogy ácsokat küldött a pusztai hidamhoz, a mely beszakadt a cséplőgépe alatt. Ha nem venné biztosra, hogy legközelebb már valami köze lesz a hidhoz, nem küldene ácsokat.

Herczeg Ferencz.

— **Katonazene Nagybecskereken.** A 61. ezred zenekara, mely az október 8-án tartandó löversenyen fogja a közönséget mulattatni, e hó 9-én este hangversenyt ad a kaszinóban.

— **A temesvári kereskedelmi és iparkamara** jelentése az 1892. évi közgazdasági viszonyokról most jelent meg nyomtatásban. A 180 oldalra terjedő jelentés behatóan, kiváló szakértelemmel tárgyalja a kamarai kerület közgazdasági viszonyait, s bizonyára előkelő helyet fog elfoglalni a hazai kamarák jelentései sorában. A jelentésben nem kevesebb, mint ötven különféle javaslat tétetik a közgazdasági és jogszolgáltatási élet terén létesítendő reformok tekintetében. Mind csupa aktuális kérdések ezek, s kétségkívül figyelmet fognak kelteni nemcsak az érdekelt kereskedői és iparos körökben, hanem odafönn, a kormányznál is, hol az utóbbi időben kiváló súlyt helyeznek a kamarai jelentésekre. A jelentés — melyet Strasser Albert kamarai titkár szerkesztett nagy gondnal és szakismerettel — behatóbban, teljes tárgyilagossággal foglalkozik a kereskedelmi és ipar-szakoktatással és kifogástalan magyarossággal van szerkesztve.

— **Uj helyi érdekű vasut.** Lukács Béla kereskedelmi miniszter Bessenyei Ferencz országgyűlési képviselőnek és Schottola Ernőnek, a buziási gyógyfürdő tulajdonosának, a m. kir. államvasutak nagytopoloveczi állomásától Buziásig vezetendő helyi érdekű vasutra nézve az előmunkálati engedélyt egy évre megadta. — E vasuti utvonal kivitele fél annyi költségbe sem kerül, mint a temesvár-buziási vasuté, mely már annyiszor megfeneklett a pénzügyi nehézségek miatt.

— **A temesvár nagyszentmiklósi vasut** építési költségeire Billéd község 120.000 frtot, Kisbecskerek község 75.000 frtot és Uj-Bessenye község 60.000 frtot szavazott meg. E tervzet tehát, melyre nézve Bessenyei Ferencz országgy. képviselő bírja az előmunkálati engedélyt, kétségkívül megvalósul.

SPORT.

— **Löverseny.** A vasárnap délután tartandó löversenyek iránt nemcsak városunkban, de az egész megyében rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik. A rendezők mindent elkövettek a siker biztosítására. Az előkészületek jó részt be vannak már fejezve. A versenydíjak, melyek a magyar ékszerésművészet remekei, a következők:

I. Egy pár arany manchettagomb remek kivitelű, gyémánt patkóval. Egyiken a körülírás: „Nagybecskerek, 1893. október 8-án.“ A másikon: „Hölgyek díja.“

II. Ezüst cigarettatartó e fölirattal: „Első díj a kis akadályversenyben, Nagybecskerek, 1893. október 8-án.“

III. Fzüst cigarettatárcza és gyufatartó Torontál vármegyének gyönyörűen kidolgozott email czimerével e körülírással: „Torontál vármegye gazdasági egyletének lötenyészési bizottsága.“

IV. Diszes ezüst kávészervice.
Ezen díjtárgyak a napokban érkeztek meg és a Mesznik R. féle ékszerészüzletben közszemlére vannak kitéve.

A versenyintézőség a következő: Rónay Jenő, Daniel László, dr. Dellimanich Lajos. — Bíró: gr. Csekonics Endre, v. b. t., helyettese Gaudernak József ezredes és Urbán Iván. — Indító: Gróf Harnoncourt Felix, helyettese Rónay Ernő. — Handicapper: Gr. Szmettov Richard, helyettese Rónay László. — Mázsaló: Damaszkin Arsen, helyettese Kiss Elemér. — Versenytitkár: Bakalovich Agost. — Ver. enypénztárnok: Vessera Antal. — Pályafelügyelők: Dr. Demkó Pál ifj. és Mesterovits Istvan.

2 óra. I. Mezei gazdák versenye: Futhat minden torontálvármegyebeli, földmiveléssel foglalkozó parasztagdának tulajdonában levő, torontálvármegyebeli nevelésű ló. — Nyereg nélkül lovagolva. Távoltság 1500 m. Nevezés a verseny napján déli 12 óráig. A m. kir. földmivelési miniszterium nevében adott államdíj. I. 100 korona, II. 50 korona, III. 20 korona. Nevezési díj 1 korona, bánat nincsen.

2 óra 30 p. II. Gátverseny: 200 korona a nyerőnek. 3 éves és idősebb lovak számára. Távoltság 2400 m. (6 gáttal.) Teher 3 évesre 60 kg., 4 évesre 69 kg., 5 évesre vagy idősebb 71 kg. Tétel 10 korona. Fuss vagy fizess. A tét és bánatok fele. 2. lóé. Urlovasok.

1. Gyertyánffy Jenő ids. s. p. h. Hajnal, 71 kék, sárga koczkás test, vörös ujj és sapka.

2. Ifj. Csávoesy Gyula fhdn. ids. p. k. Exact, 71 sárga vörös szalag, egyenruha.

3. Ugyanaz 4 é. p. k. Hires II. 60, ugyanaz,

4. Fleischmann Móricz kap. ids. p. M. Taliho. 71 egyenruha.

5. Br. Baich Iván 4 é. s. k. Lidércz, ap. Milson a. Leila s. v., 69 kék test, sárga szalag, sárga sapka, lov.

6. Rohonczy Lőrincz 5 é. s. k. Hableány ap. Gunnersbury, 71 fehér-kék, csikos test, kék sapka, lov. tulajdonos.

7. Urbán Péter 4é. p. k. Hitetlen, ap. Küzdő, a. Hajnal, 69 kék test, fehér ujj, fehér sapka.

8. Lázár Béla fhd. 5é. p. m. Radován, ap. Kisbér, a. Barége Verneultól, 71 piros, fehér, zöld dress.

3 óra. III. Ügetőverseny: Négy kerekű, négy üléses kettős fogatoknak. Nyitva magyarországi belső nevelésű lovak számára, urkocsisok. Minden fogat az urkocsison kívül egy bírót visz magával. Disqualifikál, ha a fogatbéli két ló, habár nem egyfolytában is, összesen 30 vágta-ugrást tesz. Távoltság circa 2000 m. Tétel 10 korona, bánat külön ugyanannyi. A m. kir. földmívelési minisztérium nevében adott államdíj I. díj 300 korona, II. díj tételek és bánat fele.

1. Rónay Jenő: 1. 7é. p. k. Kigyó, 6. é. p. k. Tánzos.

2. Gyertyánffy Jenő: 1, 2.

3. Dániel Ferenc: 1. 4é. p. k. Niniche, 2. 3é. d. h. Vércse.

4. Solymos Gusztáv: 1. 5é. s. Liza, 2. 5é. p. k. Pille.

5. Botka Béla: 1. 9é. sp. k. Lady, 2. 6é. p. k. Solyom.

6. Rohonczy Gedeon: 1. 5é. f. k. Fata, 2. 5é. p. k. Nelly.

3 óra 30 p. IV. Sikverseny: Tiszteletdíj és 100 korona a nyerőnek. Nyitva torontálmegegyei 3 éves vagy idősebb lovak számára. Távoltság 2400 m. Teher 3 évesre 56 $\frac{1}{2}$ kg, 4 évesre vagy idősebb 60 $\frac{1}{2}$ kg. Tétel 10 korona. Fuss vagy fizess. A tét és bánatok fele a 2. lóé. Urlovasok.

1. Solymos Gusztáv 4é. vp. k. Farsang, ap. King of the Isle, a. Farsang, 60 $\frac{1}{2}$ piros test, fekete ujj és sapka, lov.

2. Br. Baich Iván 5é. s. k. Csalfa, 60 $\frac{1}{2}$ kék test, sárga szalag, sárga sapka, lov. Blaskovich Ernő.

3. Urbán Péter 4é. p. k. Hitetlen, ap. Küzdő, a. Hajnal, 60 $\frac{1}{2}$ kék test, fehér ujj és sapka.

4. Ugyanaz ids. p. k. Ella, 60 $\frac{1}{2}$ ugyanaz.

5. Vinczevidy Ernő ids. sp. h. Cornelius, 60 $\frac{1}{2}$ fehér test, fehér sapka, piros kék szalag.

6. Rohonczy Gedeon 5é. s. k. Exact, ap. Amathy Gidran, 60 $\frac{1}{2}$ fehér kék csikos test, égszinkék sapka, lov. Rohonczy Lőrincz.

4 óra. V. Akadályverseny: Tiszteletdíj és 200 korona a nyerőnek, 4 éves vagy idősebb lovak számára. Távoltság 3200 m. Teher 4 évesre 65 kg., 5 évesre 70 kg., 6 vagy idősebb 72 kg. 600 frankos versenydíj nyertesére 2 kiló; 1000 frankos nyertes 3 kilóval több. Telivér $\frac{1}{2}$ kiló külön. Tétel 20 korona, fuss vagy fizess. A 2. lóé a tétel és bánatok fele. Urlovasok.

1. Gyertyánffy Dezső ids. sp. h. Hajnal, 72 kék sárga koczkás test, vörös ujj és sapka.

2. Lázár Béla fhd. 5é. p. m. Radován, ap. Kisbér, a. Barége Verneultól, 73 $\frac{1}{2}$ piros, fehér, zöld, dress.

3. Ifj. Csávossy Gyula fhd. ids. p. k. Exact, 72 sárga vörös szalag egyenruha.

4. Ugyanaz 4é. p. k. Hires II., 68 ugyanaz.

5. Fleischmann Móricz kap. ids. p. h. Tallihó, 72 egyenruha.

6. Urbán Péter ids. p. k. Ella, 72 kék test, fehér ujj, fehér sapka.

7. Urban Iván ids. p. k. Komámasszony, 72 fehér test, és sapka kék ujjakkal.

8. Rohonczy Gedeon ids. f. k. Norma, ap. Triumph, 72 fehér kék csikos test, égszinkék sapka, lov. Rohonczy Lőrincz.

4 óra 30 p. VI. Mezei gazdák versenye: Torontálvármegyei földmíveléssel foglalkozó parasztagda tulajdonában levő bármely koru és származású ló számára. Távoltság 1500 méter. Nevezés a verseny napján déli 12 óráig. A m. kir. földmívelési minisztérium nevében adott államdíj. I. díj 60 korona, II. díj 40 korona, III. díj 20 korona, IV. díj 10 korona.

5 óra. VII. Akadályverseny: Nyitva minden 4 éves vagy idősebb ló számára. Urlovasok. Teher 4 évesre 65 kg., 5 évesre 70 kg., 6 éves vagy idősebb 72 kg. Egy 600 frankos hasonló versenydíj nyertesére külön 2 kiló, több, ilyen vagy egy 1000 frankos hasonló versenydíj nyertesére 3 kilóval több. Telivér $\frac{1}{2}$ kiló külön teher. Távoltság 4000 méter külön akadályval. Tétel 50 korona, bánat külön 25 korona. I. tiszteletdíj és 800 korona II. tiszteletdíj, III. ló tétel menti.

1. Lázár Béla fhd. 5é. p. m. Radován, ap. Kisbér, a. Barége Verneultól, 74 $\frac{1}{2}$ piros, fehér, zöld, dress.

2. Ifj. Csávossy Gyula fhd. 5é. sp. k. Hajrá, 73 sárga vörös szalag egyenruha.

3. Ugyanaz 4é. p. k. Hires II., 68 ugyanaz.

4. Kloth Alajos fhd. ids. s. h. Vigasz, ap. Kaczér, a. Wellkom, 76 $\frac{1}{2}$ fekete fehér.

5. Ugyanaz ids. p. h. Regent, a. Reginald, 72 ugyanaz.

6. Rohonczy Gedeon ids. f. k. Norma, ap. Triumph, 72 fehér kék csikos test, égszinkék sapka.

A II., IV., V. és VII. versenyre nézve a budapesti lovaregylet versenyszabályai irányadók. Az akadályok egy méternél nem magasabbak és három méternél nem szélesebbek. A II., IV., V.

és VII. számú versenyek színeken vagy egyenruhában lovagolandók.

Helyárak: Páholy 12 frt, tribune ülés egyszerűen 3 frt, ülőhely az első sorban 1 frt, a többi sorokban 50 kr., állóhely 20 kr. Jegyek előre válthatók Mangold Lipót ur könyvkereskedésében. — Páholyokra előjegyezni lehet Vecsera Antal versenypénztárnoknál N. Beeskereken a vármegye házában

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése okt. 3-án.)

Budapest, okt. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A háznak ma ismét csendes gyűlése volt. Harmadszor felolvasták a tegnapi elfogadott törvényjavaslatokat.

A sérelmi kérvényeket csütörtökön tárgyalják.

Bokross Elek halála.

Budapest, okt. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Wekerle tegnap este Budapestre jövet a vonatnál Polónyival találkozott, ki fiát várta, köztük következő párbeszéd folyt le:

— Hallotta-e kegyelmes uram mi újság? Kérdezte Polónyi.

— Nem. Mondta Wekerle.

— Bokross öngyilkos lett.

— Beadta lemondását?

— Azt én nem tudom.

A gyászoló család tagjai közül tegnap érkeztek meg, az özvegy leányaival Meltával férjezett Lászlai Ferenczével. A boldogtalan özvegy mit sem sejtett a katasztrófáról s daczára a hosszú ut fáradalmainak rohant fel a lakásába, hogy férjét viszont láthassa.

Főnt sógorai fogadták s vezették be Egyik mellékszobába s vigasztalták, hogy legyen egészen nyugodt, a baj nagy ugyan, de majd segítenek az orvosok. A szegény nő erre zokogni kezdett s haldokló hangon kiáltotta: Hol van az én kedves Elek? Mondjátok meg, ha meg is halt, nem ijedek meg, csak vezessetek oda!

A családtagok erre megmondták a valót s az özvegyet a ravatalhoz vezették. Bokross már a koporsóban fektült. Felesége zokogva rohant hozzá, kezeit tördelve térdre esett, elhalmozta csókjaival, végre egy sikolylyal összeesett s úgy vitték ki a szobából.

Budapest, október 3. (A „Torontál” ered. táv.) Bokross Elek, a képviselőház szomorú véget ért alelnökének holttestét tegnap délután helyezték ravatalra Sándor-utca 10. sz. a. lakásának szalonjában. Csaknem az egész lakás feketével van bevonva, a padlót gyász szőnyegek takarják. Egy koromfekete lepellel ellátott emelvényen fekszik a fényezett koporsó, melyben a halott fekete szalon ruhában nyugszik. A megboldogultnak arca teljesen olyan, mint életben volt, a szenvedésnek nem látni nyomait, csak homlokán és jobb halantékán látszanak a borzasztó eset következményei, a halált okozó zuzodások. A ravatalon eddig még nincs koszoru.

A megboldogult családtagjai közül legelőbb bátyja Bokross Lajos kolozsvári ügyvéd és öccse Béla érkeztek meg a fővárosba, kik a temetésről is gondoskodnak és fogadják a résztvevő ismerősöket s barátokat.

Budapest, október 3. (A „Torontál” ered. távirata.) Bokross családja a következő gyászjelentést adta ki:

Bokross Elekné szül. Wieland Ilma és gyermekei Bokross Ilma, ifj. Lászlai Ferenczné férjével és leányával, Bokross Melyta, Limay Miklósné férjével és fiával és Bokross Helene szomorúan jelentik, hogy a jó férj, gondos családapa, illetve nagyapa Bokross Elek orsz. képvis. és képviselőházi alelnök f. é. október hó 1-én napján életének 48. évében meghalt. Földi részei f. é. október hó 3-án délután 3 órakor; Sándor-utca 10. sz. lakásán megáldatván, Kolozsvárról fognak örök nyugalomra helyeztetni. Budapest, 1893. okt. 2-án. Áldás emlékének! Béke porain

A gyászház előtt tegnap folyton nagy embertömeg verődött össze s akarta a ravatalt megszemlélni s a délután folyamán oly tolongás volt, hogy a VIII. ker. kapitányságtól több rendőrt kellett a ház elé állítani, hogy a közlekedést megkönnyítsék. Tegnap délután még csak a rokonságot, a képviselőket s újságírókat bocsátották be. Bánffy Dezső báró két izben is járt a családnál kifejezve részvétét.

Budapest, október 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hír szerint Bokross Elek nagyban játszott a börzén és oly nagy veszteségekkel, melyek vagyonát valóságilag elnyelték. Veszteségei azonban csak szűk körben voltak ismeretesek. Bokross a „Germania” életbiztosító társulatnál tizezer forintra biztosította volt életét. Tavaly a befizetéseket nem teljesítette, ámde ezelőtt három hónappal kipótolta a társasággal való megegyezés folytán az elmulasztott befizetéseket. A társaság alapszabályai szerint öngyilkosság esetén a család nem kapná meg a biztosított összeget. Minthogy Bokross balesetnek áldozata, a család a kérdéses összeget megkapja.

Budapest, október 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bokross Elek temetése ma délután ment végbe óriási részvét mellett. A ház előtt óriási néptömeg gyülekezett. A temetésre kivonult a rendőrség is. A képviselőház Bánffy Dezső báró elnök vezetése alatt testületileg vett részt a temetésen.

A függetlenségi pártból.

Budapest, október 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A függetlenségi és negyvennyolcas pártba újabban még Beniczky Árpád és Genesy Albert orsz. képviselők is beléptek. Ugron Gábor a mai értekezleten kijelentette, hogy a borossebesi és községi királyválaszokra nézve a párt bizottsága a beadott két kérvény külön tárgyalását fogja ajánlani s határozati javaslatot fognak a párt elé terjeszteni.

A szerb királyról.

Budapest, október 3. (A „Torontál” ered. táv.) Sándor szerb király tegnap Abbaziából jövet átutazott Budapesten s ott 30 percig időzött a pályaudvarban, aztán kíséretével tovább utazott. A király kísérete a leghatározottabban megczáfolja az abbaziai thea-mérgezési kísérlet históriáját.

Az új alelnök.

Budapest, október 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bokross Elek elhunytá folytán a képviselőház alelnöki állására Perczel Dezsőt emlegetik.

Románok Temesváron.

Budapest, október 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Temesvárról jelentik: Fontos értekezletre gyűlt Temesvárra a román nemzeti párt délvideki korifeusai Lugosról, Karánsebesről, Torontáltól, Aradról mintegy negyvenen. Elnökük volt Mocsonyi Sándor, ki öccsével Zenóval jött az értekezletre, két napi konferenciázás után elhatározták, hogy az 1881-diki nagyszabeni nemzeti program alapján Dél-magyarországon erélyes akciózt fejtenek ki s e célból a Luminatoriul s hetenként háromszor megjelenő lap beszüntetésével új román napilapot alapítanak Dreptatea (Igazság) címmel, melyet dr. Diaconovich Kornél, a Rumænische Revue, a nemzetiégi folyóirat volt szerkesztője fog szerkeszteni Temesvárról. Ennek az akciónak az a tendenciája, hogy a délvideken a nagyszabeni Tribuna példájára közzel-nyel-nyel programot teremtsenek a nemzetiégi aspirációk részére. Az értekezlet jegyzője Petrovics lugosi ügyvéd, a Replika perbeli egyik védő.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.
Főmunkatárs: Holtsy Jenő.

